

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

יום טוב סוכות
שנת תשפ"ז

גליון
ק"ע

שיעורי חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

- עבודה שאוהבים -

אתה יהודי - תעשה עוד יהודי

מלמדים יקרים! שְׂכָרְכֶם הִרְבֵּה מאוד, אין לכם משג איזה שְׂכָר גדול מצפה לכם, כי הדבר הכי גבוה אצל הקדוש ברוך הוא הוא ללמד עם יהודי אחר.

ראיתי אמרה מהר"צ [ר'ב' יוסף יצחק] הקדוש מלובאויטש זכותו יגן עלינו. הוא שואל, הרי התורה היא כל כך קדושה עד שכל העולם נברא רק בשביל התורה (רש"י בראשית א, א, דבור המתחיל בראשית ברא), אז לכאורה היתה צריכה התורה הקדושה להתחיל עם 'בנין בית המקדש', או עם המצוה של 'יום כפור', אבל למעשה המצוה הראשונה של התורה היא (בראשית א, כח): **"פרו ורבו"**, המצוה של להביא ילדים, למה בחרה התורה בדיוק במצוה הזאת? אומר הר"צ: הדבר הראשון והגבוה ביותר בתורה הוא 'פרו ורבו', כלומר: 'אתה יהודי - תעשה עוד יהודי'; תחזיר אמונה, תחזיר יהדות, דבר אל הילדים שיש בורא לעולם.

וזה מביע את הגדלה של כל אלו שיש להם מגע ומשא כל שהוא עם הילדים מאז שמקבלים אותם בבקר מהבית שלהם, עד שמחזירים אותם חזרה הביתה; המלמדים, המחנכים, ומגידי השעורים, המחנכות, הטבח, ומנהל המשק ונהגי ההסעות.

להתחזק להיות בזמן

להיות מלמד, מחנך, או מחנכת, זו לא 'משרה', זה דבר של נשמה, זו אחריות גדולה. אני רוצה לבקש ממכם, שתהיו בפתה 'עשר דקות' לפני הזמן שצריכים להיות בפתה לדגמה; אם צריכים להיות בפתה 'בשעה תשע', שיהיו כבר בפתה ב'עשרה לתשע'.

רבנו הקדוש לא רצה שאנשי שלומנו יהיו מלמדים, כמו שרבי נתן מספר (שיחות הר"ן, סימן רמ), שרבנו אמר פעם לאחד מאנשי שלומנו: אם אתה עובד אצל מישהו ואתה לא עושה את העבודה שלך כמו שצריך, אתה מוריד כמה דקות מהעבודה שלך, - אתה יכול לשלם לו, אבל אם אתה עובד עם ילדים, ואתה מוריד כמה דקות מהעבודה שלך, - איך אתה יכול לשלם את זה? איך תשלם בחזרה את הזמן שהיית יכול ללמד תורה ואמונה?!

צריכים לאהב את העבודה

לפני שנים הייתי מלמד במוסד, יש לנו היום מלמדים אצלנו במוסד שלמדו אצלי בילדותם, אתם יכולים להתענג אצלם מתי הייתי בא לתלמוד תורה; כלם זכרו שהייתי בא לתלמוד תורה הרבה לפני הזמן! התלמוד תורה היה חיי, הרגשתי ענג לשבת עם הילדים. כשהמנהל קרא לי למשרד ואמר לי שהוא נותן לי העלאה במשכורת, אמרתי לו: **"זה לא ישנה לי, אתה יכול לתת לי העלאה, אבל לא באתי בשביל זה..."**

וזה נקרא מלמד, הוא אוהב את העבודה שלו, הוא נמצא בעבודה בזמן, והעבודה חשובה בעיניו.

מלמד צריך לשאל את עצמו: 'אני אוהב את העבודה שלי או לא?' אם אתה לא אוהב את העבודה שלך - אתה לא ראוי להיות מלמד, אתה צריך לגשת למנהל שלך ולהגיד לו: **"אני לא אוהב את העבודה שלי, זה בבחינת (שמות יד, כה): 'וינהגו בכבודות' - אני מנהל את הכתה בכבודות... אני לא רוצה לעזוב את המלמדות כי אני מתבייש מה ידברו עלי... ואני רוצה את האפשרות לשכר מטה באומן במחיר של המלמדים של חמש מאות דולר... אבל אני בא אל הילדים בכפיה."**

גם המורות צריכות לשאל את עצמן: 'למה אני מורה בבית פיגא? כי אני רוצה להיות מורה - או שאני באה לבית החנוך כי משעמם לי לשבת בבית?'

טלפון לא שייך כשיושבים בפתה

אני לא יודע אם למלמד מתר להשאיר את הטלפון דלוק בשעה שהוא יושב בפתה עם הילדים. אני מדבר עכשו על טלפון פשוט וכשר, שיש לו רק את האפשרות של דבור. למה שיחזיקו את הטלפון דלוק כשיושבים עם ילדים קדושים, כשבכל דקה עסוקים עם הטלפון.

המלמדות צריכה להיות חשובה בעיניכם, שתבינו לבד שה'טלפון' לא שייך בפתה בשעה שיושבים עם הילדים.

לספר לילדים 'ספורי צדיקים'

מלמדים יקרים, תספרו לילדים 'ספורי צדיקים'. ספרו לילדים שהיה רבי קדוש ר' אלימלך, רבי זושא הקדוש, הרב הקדוש מצאנז, שהילדים ישמעו איך הצדיקים הקדושים עבדו את השם יתברך, ועל ידי כך הם יגדלו עם 'אמונת חכמים'.

ספורים מצדיקים הם 'מוסר' ו'יראת שמים'!

קחו את כל הספורים שאני כותב ב'עצתו אמונה לילדים' וספרו אותם לילדים. אתם יכולים לשכפל את התמונות של הספורים, לחלק אותם לילדים שיצבעו אותם ובזמן שהילדים צובעים את התמונות המלמד יספר את הספור. כל מלמד יספר את הספור ויוסיף את התנועות שלו והתפלות שלו.

זה מאוד נחוץ לספר לילדים את הספור על הרבי הקדוש ר' אלימלך זכותו יגן עלינו, שהוא ראה פעם שנכדו הקטן מרפיץ לאמא שלו, הוא התחיל לצעק ולבכות: "לאמא מרפיצים? לאמא מרפיצים?!" ושם הייתה הצדקת מיריש, אמו של רבי אלימלך הקדוש, והיא נענתה: "מיילך, כשאתה היית ילד קטן גם הרבצת לי..." כשהצדיק הקדוש שמע את זה הוא התחיל לבכות: "אני הרבצתי לאמא שלי?!" והוא רץ מהר לאש, והכניס את ידי הקדושות לאש ושרף אותן...

עצה למלמדים מרבנו ז"ל

עוד דבר אחד אני רוצה לבקש ממכם: אי אפשר כל היום לצעק על הילדים.

צריכים לשחד את הילדים ולתת להם הרבה מלים טובות עד שהם יקבלו את זה. כך אומר רבנו ז"ל בלקוטי מוהר"ן (חלק א, סימן רב); רבנו מדבר שם אל מלמדים. רבנו אומר: איך יכול מלמד להצליח בפתה עם הילדים? יש על זה עצה אחת - על ידי שנותנים להם מלים טובות, מפארים אותם, ומרוממים אותם!

אמר שפשוהא היה מלמד הוא היה יכול להעמיד את הכתה שיתפללו ויברכו ברכת המזון בקול מבלי שהוא יהיה שם, אני גם יכול לעשות את זה, אמרתי לו: "אני לא מסתכל עליה כעל מוהרא"ש..."

ללמד את ההלכות באמצע התפלה

זה דבר מאוד יפה מה שמלמדים עושים, שמדליקים הקלטה של התפלה, והילדים מתפללים ביחד עם ההקלטה, אבל זה עדין לא נקרא שאתה יכול ללכת להתעסק עם הטלפון שלך, או שאתה יכול לקחת עתון ולקרא בזמן שהילדים מתפללים... אתה מלמד! שב עם הילדים ושים לב איפה אתה יכול לעצור את התפלה ולכבות את ההקלטה, וללמד את הילדים 'הלכות' איך מתפללים.

תעצרו את התפלה אחרי 'ברוך שאמר' ותגידו: "אני אלמד אתכם הלכה, אחרי 'ברוך שאמר' אסור כבר לדבר שום דבר". אם רואים שילד לא קולט טוב איך לקרא מלה, לא מבישים את הילד שהוא לא אומר טוב את הנקוד, אלא תעצור את כל הכתה ותגיד: "אני רואה ילדים שעושים טעות, אז אני ילמד אתכם איך לומר את המלים נכון, לא אומרים (בפסוקי דזמרה): 'ישלח דברו ורמסס...' אלא: 'ישלח דברו וימסס'."

לפני 'שמונה עשרה' תלמדו את הילדים איך משתחווים בשמונה עשרה ותספרו להם דברים יפים על ההשתחוויה בשמונה עשרה. תספרו את מה שחכמינו הקדושים אומרים (בבא קמא טז): "אם לא כורעים ב'מודים' אז השדרה של האדם תהפך אחרי שהוא נפטר לנחש", למה בדיק לנחש? כי במודים מודים להקדוש ברוך הוא על כל החסדים שהוא עושה אתנו, והאדם שאינו כורע במודים הוא 'כפוי טובה', הוא לא מודה על הטוב של הקדוש ברוך הוא, אז הוא יהיה 'נחש' שגם הוא 'כפוי טובה', שהשם ברא אותו והוא הלך לפתות את חוה לעברה.

למה אתה צריך לדעת באמצע שאתה יושב עם הילדים את החדשות ששומר מתחבא במקום זה וזה, ופלוני הולך עכשו למכלת?... תעזב את כל העולם, תכבה את הטלפון שלך, תכונן את זה על 'מצב טיסה', שאף אחד לא יוכל עכשו להתקשר אליך.

אם אתה חייב את הטלפון כדי להדליק הקלטות לילדים, תשים פתק בבית הכנסת ותבקש מי שיש לו למסירה טלפון ישן שהוא כבר לא משתמש בו שביא את זה אליך, ובזה תשתמש לילדים.

תמסור בבית לאשתך שאם קורה מצב חרום והיא לא יכולה להתקשר אליך כי הטלפון שלך מכבה, שתתקשר למנהל, והמנהל כבר ימסר שקרה מקרה חרום ואתה צריך ללכת הביתה. [אם היא תצטרך להתקשר למנהל בכל פעם שהיא רוצה לדבר אתה, אז בודאי שתחשב לפני זה אם זה באמת חרום...].

לעשות עסקים באמצע הלמודים זו 'גנבה'

אני לא רוצה לעשות תקנות חדשות ש'אסור' שיהיה טלפון בכתה, אבל זה בטוח שלעשות עסקים בטלפון בשעות שצריכים להיות בכתה, - זו כבר גנבה!

לצערי היה לי פעם מלמד במוסדות שלנו, שהיה עושה עסקים בשעה שהוא היה צריך להיות בכתה עם הילדים. לא יכולתי להשאיר אותו כך כמלמד, והוא ידע שאני לא מרצה ממנו, והוא חפה שאני יזרק אותו מהמלמדות, וכך הוא יוכל לקרא לי לדין תורה ואני עוד אצטרך לשלם לו כמה שהוא ידרש... אמרתי להנהלה שאני לא זורק אותו, אבל אני יסדר שהוא יצא מעצמו... ואמרתי שיפסיקו לתת לו משכורת.

המלמד בא בטענות עלי, למה אני כבר לא נותן לו את המשכורת, ואמרתי לו: "שאני ישלם לך? אתה עובד במוסד ואתה עושה עסקים! כל הבנינים שקנית לעצמך שייכים למוסדות!" והוא ענה לי: "מוהרא"ש

אותו דבר בבית פיגא. אפלו שאני לא נמצא שם בגוף, אני שם; אני שתף להכל, אני יודע על כל תזונה שקורה בבית פיגא, המנהלת מונוחת לי על פרט שקורה בבית החנוף, עם כל מורה, עם כל ילדה ועם כל אמא, ואני מתפלל, ואני מנסה לעשות את המיטב האפשרי.

מלמדים יקרים אני מאוד אוהב אתכם, ואני מאחל לכם, שהקדוש ברוך הוא יעזר, שתהיה לכם הצלחה וסייעתא דשמיא, אמן.

אומר שצריכים לשבת בדרך ארץ, גם צריכים להזהיר את הילדים: **"רק הילדים שמתנהגים בדרך ארץ - יבואו לטיול"**, אבל אי אפשר להסתפק רק בזה, אי אפשר רק לצעק ולצעק: **"נו! נו! נו!"** - גם צריכים לתת לילדים 'הרבה' מלים טובות.

כל המח והמחשבה שלי הם ב'מוסדות'

מלמדים יקרים, כל היום אני חושב עליכם, כל המח והמחשבה של כל היום הם ב'מוסדות'; אלו הן המחשבות הדרושות שלי בלמוד, והמחשבות הדרושות שלי בתפילה.

כששומעים דבר טוב על ילד, לא צריך לגבות עדות, ולחקר אם הספור באמת נכון... מיד כששומעים אפלו איזה חצי ספור יפה על ילד, צריכים כבר לעשות מזה עסק שלם. וזה יגרם שהילדים ירגישו שהמלמד אוהב אותם, והם ילכו לתלמוד תורה בשמחה.

אני לא אומר שלא להיות תקיף ולא לעמד על דרך ארץ - לא! חייבים לדרש דרך ארץ וצריכים להזהיר בתקף את הילדים: **"אסור לדבר כשהמלמד מדבר"**, ו"הקדוש ברוך

מכתבים בעניני חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

פטרו אותי מהמלמדות על לא דבר, מה אני עושה?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

הייתי מלמד במשך שנים ארכות ומאד הצלחתי עם הילדים ברוך השם, ובתלמוד תורה היו מאד מרוצים ממני.

בשנים האחרונות התחלתי לשמוע את השיעורים של ראש הישיבה ובזכות זה הכנסתי בילדים הרבה יראת שמים.

השנה ההנהלה החליטה שאני כבר מבגר מידי ואני כבר לא מתאים יותר להיות מלמד, אפילו שאף אחד לא התלונן נגדי.

בעת אין לי ממה להתפרנס, הם לא מוכנים לשלם לי דמי פטורין, ואני לא יכול להתחיל עכשיו עבודה חדשה, אני מרגיש כמו לימון סחוט שאינו נצרך יותר לאף אחד.

אולי ראש הישיבה יכול לתת לי עצה איך ממשיכים פה את החיים?

ישר בח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת וישלח, י"ד כסליו, שנת ה'תשפ"א

לכבוד ... גרו יאיר.

קבלתי את מכתבך.

עשית שבעים שנה? ואתה תענה גזרתי בדים, תפרתי חליפות, יסתכלו עליך למעלה בשמים וישאלו אותך 'מה? שבעים שנה גזרתי בדים? שבעים שנה תפרתי חליפות? לא יותר מזה? אתה שפוי בדעתך?' עכשיו, סיים מוהרא"ש, אתה תגיע למעלה וישאלו אותך 'מה עשית שבעים שנה?' ואתה תגיד 'חזקתי בחורים, למדתי עם בחורים', - כמה גדול יהיה השקר, כמה גדולה תהיה השמחה למעלה בשמים".

אותו דבר אצלך, למה אתה מרגיש לימון סחוט? הרי למדת תורה עם ילדי ישראל, בנית בתים בישראל, הכנסת בהם את השם יתברך! זה נשאר, את זה תקח אתך, זה ילווה אותך.

אם פטרו אותך מהמלמדות והם לא רוצים לשלם לך - תקרא להם לדין תורה, מה זה צריך להיות שהם לא רוצים לשלם לך דמי פטורין על כל השנים שעבדת אצלם; אבל להרגיש שבור? - זה עול מצדך.

השם יעזר שתצליח בכל הענינים.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת וישב תשפ"א)

מאד כואב לשמוע שככה מתנהגים למלמד שבמשך שנים רבות למד תורה עם ילדי ישראל.

למה אתה מרגיש כלימון סחוט? תשמח ששנותיך לא עברו בכולם; עכשיו שפטרו אותך אתה יכול לראות מה זה העולם. עכשיו אתה רואה את המהלך של העולם, מה שעובר עליך - עובר על כל אחד, עובדים שנים רבות עד שכבר לא יכולים לעבוד, ואז לוקחים עובדים צעירים ומשלחים את הדור הקודם, אזי מסתכלים לאחור, חושבים: 'אוי ואבוי, אבוי לי, את כל החיים הקדשתי למה? למי?' החיים באים וסוטרים לאדם בפנים. אבל אתה הרי למדת תורה עם ילדי ישראל כל החיים שלך, בנית את כלל ישראל, כל הדברים הטובים שנטעת בתוכם - זה נשאר לתמיד.

אני נזכר בספור שיהיה לך לחיזוק. פעם אחת הייתי מאד שבור ומוהרא"ש קרא לי, הוא שאל אותי: "תאר לעצמך שאתה עובד בחנות של בדים, תאר לך שאתה מסיים את שבעים שנותיך ואתה מגיע למעלה לעולם העליון, ישאלו אותך 'מה

לא להרס את החנוך של הילדים

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת נח, ב' דראש חודש מרחשון, שנת ה'תשפ"ב

לכבוד ... נרו יאיר

אם הילד שלך בא הפיתה עם טענות על המלמד שלו או על המורה, תזהר לא לאבד עשתונות ולהרוס את החנוך של הילד על ידי שתתחיל לדבר אל הילד או בנוכחותו נגד התלמוד תורה או בית הספר; לילד תגיד: "אני הולך להתקשר למלמד או למורה", ותגיד לו שחיבים להתנהג בדרך ארץ, חיבים להתנהג יפה.

גם אני אוכל את הלב כשהילד שלי אומר לי שלא לקחו אותו לטיול, או שהוציאו אותו מהכיתה וכדומה; אני צריך להתחזק מאד לא לאבד עשתונות ולדבר נגד המלמד או המורה.

בכל פעם שיש איזה בלגן אני אומר לילדי דבר אחד: "חיבים להתנהג בדרך ארץ!" אפילו שאני צריך לנשף את שפתי כדי לא לומר מה שיש לי לומר וכו'; דבר אחד אני זוכר: 'לא להרס את החנוך של הילדים'.

אתה יכול להתקשר למלמד ולשאל מה קורה, אתה יכול להתעניין; לא רק שאתה יכול להתעניין אלא תמיד תדאג להתעניין ותראה שילדיך יתנהגו בדרך ארץ.

חשבתי שפבר העמדותי את המוסדות על המסלול, אני כבר יכול לנוח מעט; עכשו אני רואה שיש לי עוד הרבה עבודה, כל תחלת זמן עבודה חדשה להשריש הדרך אצל הבנים והבנות, אני עובד ברוך השם קשה מאד.

היום יהיה השיעור; השיעור הוא לא לבחורים, רק לאברכים.

השם יעזור שתצליח בכל הענינים.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת לך לך תשפ"ב)

תאהב את הילדים אפלו שהם מתנהגים בילדותיות

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת חיי שרה, כ' מרחשון, שנת ה'תשפ"ב

לכבוד אהובי יקירי ... נרו יאיר ברסלב, ליבערטי

אני רוצה לחזק אותך שיהיה לך כח להמשיך בעבודתך הקדושה.

להיות מלמד זה מהדברים הכי קדושים, כל העולם עומד על תינוקות של בית רבן שלא טעמו טעם חטא (שבת קיט); לכן אבקש ממך אחי האהוב, אל תחשב לרגע לעזוב את העבודה הקדושה, אל תחשב 'אחרים לא עובדים כל כך קשה כמו מלמד'; כל אחד מתקשה, כל אחד מתנגע; אחד בעבודה, אחר עם הילדים, אחד עם האשה והרביעי - עם עצמו; כל אחד בזה העולם מתנגע, 'אדם לעמל

יולד" (איוב ה, ז), "בזעת אפיק תאכל לחם" (בראשית ג, יט), צריכים להזיע הרבה עד שמביאים לחם הביתה, "אשרי מי שעמלו בתורה" (ברכות יז), אשרינו שעמלנו הוא על דברים טובים, דברים שישארו; לבנות ילדי ישראל.

תרחם על הילדים; נכון שצריכים להיות תקיפים, בפרט בתחלת שנה צריכים להעמיד משמעת חזקה, דרך ארץ, אבל תטה כלפי חסד, אל תעשה מכל אחד מחצף. זכור את שנות ילדותך, גם אתה היית ילד, גם אני הייתי ילד, כלנו היינו פעם ילדוטיים. תאהב את הילדים אפלו שהם מתנהגים בילדותיות וכו', מלמדות היא חכמה ואינה מלאכה.

תבקש מהשם יתברך שתצליח עם כל תלמיד, תבקש מהשם יתברך על הצלחתם.

אני מאד אוהב אותך.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת תולדות תשפ"ב)

מדור חינוך

בקול ברסלב

רשמית כל שיעורי החינוך

(באדיש)

מראש הישיבה שליט"א

בקול ברסלב

הקישו 1-2-4-2-1

- שמיני ויהי נשכב -

לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: chinuchgilyon@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון חיוזוק (נשים)
שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד
079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / 845-351-9060 / אנגליה 03303502363
קנדה 438-320-9090

...

קול ברסלב
שיעורים; חיוזוק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד
079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / 845-351-0910 / אנגליה 03303502361
קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370

מייל חיוזוק יומי chizikyomi@gmail.com